

навантаження на енергосистему вимагають швидкого і максимально точного аналізу стану робочої системи для локалізації неполадок, або запобігання таких за допомогою прогнозу навантажень на окремі сегменти системи. В цьому плані енергетичні мережі все більше вимагають доповнення новими цифровими інтелектуальними рішеннями, здатними допомагати виконувати завдання збору та аналізу великої кількості даних.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-298-5-64>

ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Фетько Юлія Іванівна

*доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри міжнародного права юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Передумовами щодо врегулювання статусу об'єднання єврорегіонального співробітництва та розробки Протоколу № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС) спонукало те, що Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями та її протоколи: Додатковий протокол та Протокол № 2, який стосується міжтериторіального співробітництва не чітко врегульовували статус об'єднання єврорегіонального співробітництва. Також серед факторів, які спонукали до врегулювання статусу об'єднання єврорегіонального співробітництва це і запобігання труднощам, які виникали через розбіжності у національному законодавстві держав щодо транскордонного та міжтериторіального співробітництва¹.

¹ Протокол № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_947#Text

Беручи до уваги всі перешкоди з якими зіштовхувались учасники такого співробітництва Рада Європи виявила за необхідне врегулювати статус об'єднання євро регіонального співробітництва. Первісною метою було розроблення Конвенції, яка б була врегульовувала правовий статус органів транскордонного та міжтериторіального співробітництва. Однак, згодом робота була переорієнтована на розробку Протоколу № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (ОСС). Цей Протокол набрав чинності 1 березня 2013 року, він врегулював основні положення стосовно створення та функціонування об'єднання євро регіонального співробітництва, як органу транскордонного та міжтериторіального співробітництва².

В Україні врегулювання статусу об'єднання євро регіонального співробітництва пов'язане із положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо транскордонного співробітництва»³. Частина 4 статті 1 Закону України «Про транскордонне співробітництво» під об'єднанням євро регіонального співробітництва врегулювала, що це «форма транскордонного співробітництва зі статусом юридичної особи відповідно до національного законодавства держави, на території якої є його місцезнаходження, метою якого є заохочення, підтримка та розвиток в інтересах населення транскордонного та міжтериторіального співробітництва між суб'єктами і учасниками таких відносин у сферах спільної компетенції та відповідно до повноважень, встановлених згідно з національним законодавством відповідної держави». Положення статті 9 цього ж закону визначають, що об'єднання євро регіонального співробітництва є органом транскордонного співробітництва і «має статус юридичної особи та утворюється відповідно до національного законодавства держави – члена Ради Європи, на території якої є його місцезнаходження». Також положення цього закону врегульовують організаційно-правову форму, мету, завдання, діяльність, утворення, фінансове забезпечення об'єднання євро регіонального співробітництва та ін.⁴

Сьогодні в юридичній науці існують дискусії щодо змістовних характеристик об'єднання євро регіонального співробітництва. Наприклад, Вишняков О.К. розглядає об'єднання євро регіонального

² Explanatory Report – CETS 206 – Transfrontier Co-operation (Protocol No. 3). URL: <https://rm.coe.int/16800d3837>

³ Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо транскордонного співробітництва». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2515-19#Text>

⁴ Закон України «Про транскордонне співробітництво». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>

співробітництва, як орган спільної компетенції його членів, тобто по суті справи, як *sui generis* орган публічної влади, котрий має статус юридичної особи публічного права та діє в рамках тих повноважень, котрі його члени йому передають. Обсяг повноважень визначається при цьому обсягом власних повноважень членів об'єднання єврорегіонального співробітництва яким вони наділені у відповідності до національного законодавства. В сутності мова йде про модель наднаціональних інституцій, що діє на регіональному рівні. Нормативну основу для об'єднання єврорегіонального співробітництва становлять законодавство держави на території якої розташовується штаб-квартира об'єднання єврорегіонального співробітництва, в т.ч. укладені цією державою міжнародні договори з державами, які виступають безпосередньо або через місцеві органи влади як члени об'єднання єврорегіонального співробітництва, а також акти які визначають «делеговану» компетенцію членів об'єднання єврорегіонального співробітництва.⁵ На відміну від Вишнякова О.К., то Бутирська І.В. вважає об'єднання єврорегіонального співробітництва є органом транскордонного співробітництва або міжтериторіального співробітництва, має статус юридичної особи публічного чи приватного права, утворюється у державах-членах Ради Європи, що діють у спільних соціально-політичних інтересах та ін. Дослідниця вважає специфіку об'єднання єврорегіонального співробітництва в тому, що учасником об'єднання єврорегіонального співробітництва можуть бути не лише держави-члени Європейського Союзу, а й держави-члени Ради Європи.⁶ На відміну від Вишнякова О.К. та Бутирської І.В., то Тимченко Р.І. вважає об'єднання єврорегіонального співробітництва формою органу транскордонного співробітництва, який має статус юридичної особи відповідно до національного законодавства держави на території, якої він буде розташований.⁷ Зважаючи на вищенаведені змістовні характеристики щодо об'єднання єврорегіонального співробітництва, а також беручи до уваги положення Протоколу № 3 до Конвенції та положення Додатку до цього ж протоколу видається вірним, що об'єднання єврорегіонального співробітництва є органом як транскордонного, так і міжтериторіального співробітництва.

⁵ Вишняков О. К. Правові форми економічної інтеграції до Європейського Союзу у контексті регіонів України. *Європейські студії і право*. 2010. № 1(2). С. 44

⁶ Бутирська І. В. Форми діяльності соціально відповідального бізнесу у транскордонному співробітстві країн V–VI розширення ЄС та України. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України. 2013. Том. 1. С. 20.

⁷ Тимченко І. Р. Організаційно-правове забезпечення співробітництва територіальних громад України в транскордонному просторі. *Регіональна економіка*. 2016. № 4. С. 128.

Таким чином, врегулюванню статусу об'єднання єврорегіонального співробітництва спонукало те, що Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, та її протоколи, а саме: Додатковий протокол та Протокол № 2 не чітко врегульовували статус об'єднання єврорегіонального співробітництва. Також серед факторів, які спонукали до врегулювання статусу об'єднання єврорегіонального співробітництва це і запобігання труднощам, які виникали через розбіжності у національному законодавстві держав щодо транскордонного та міжтериторіального співробітництва. В Україні врегулювання статусу об'єднання єврорегіонального співробітництва пов'язане із положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо транскордонного співробітництва».